

Paragraf 44

Ärendenummer KS2023/232

Förslag till uppdaterad förbundsordning – Vafabmiljö

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08,
2. beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemskommuner antar förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08.

Sammanfattning

VafabMiljö och Västerås stad har tillsammans tagit fram förslag till en ny förbundsordning för VafabMiljö. Förbundsordningen behöver uppdateras med anledning av förändringar i 15 kap Miljöbalken (MB) som trädde i kraft den 1 augusti 2020 och som gäller omfattningen av VafabMiljös ansvar. I samband med denna uppdatering, föreslås även en del andra ändringar. Syftet med dessa ändringar är att förbundsordningen bättre ska avspegla ansvarsfördelningen, såsom den praktiseras i realiteten, och skapa bättre förutsättningar för effektiva arbets sätt. Ett tillägg föreslås även gällande extraordinära händelser.

Kommunstyrelsens ordförande i Västerås samt ordförande medlemsrådet VafabMiljö Staffan Jansson skickade den 28 februari 2023 ett förslag till ny förbundsordning till medlemskommunerna. Enligt e-postmeddelandet hade förslaget redovisats för medlemsrådet som hade beslutat efter mindre justeringar att skicka förslaget till ny förbundsordning till medlemskommunerna som skulle återkomma med eventuella synpunkter senast den 30 mars 2023.

Den 14 mars 2023 inkom ett e-postmeddelande där det informerades att svarstiden för att komma med synpunkter på förslaget förlängs till och med den 30 april 2023.

Kommunledningsförvaltningen konstaterade genast att VafabMiljös medlemsråd inte har beslutanderätt och att medlemsrådet således inte kan skicka förbundsordningen på remiss. Av denna orsak behandlades begäran om synpunkter enbart informellt i Enköpings kommun. På grund av denna omständighet och med hänvisning till den korta svarstiden fattade

kommunstyrelseordförande i Enköping Peter Book ett delegationsbeslut där Enköpings kommun lyfte upp flera frågor och betonade att det enligt förbundsordningen är direktionen för VafabMiljö som ska anta ändringar eller tillägg till den ikraftvarande förbundsordningen. Av delegationsbeslutet framgick också att kommunstyrelseordförande i Enköping inte har kompetens att ensam svara på en formell remiss som gäller ändringar i förbundsordningen.

Enköpings kommun har vid flertal tillfällen, bland annat i delegationsbeslutet i april 2023, begärt att förslaget till förbundsordning skickas på en formell remiss till medlemskommunerna. Inget formellt remissförfarande har emellertid genomförts.

Enköpings kommun har vid flertal tillfällen konstaterat att enligt den nu gällande förbundsordningen och även enligt förslaget till den nya förbundsordningen ska direktionen för VafabMiljö anta ändringar eller tillägg till förbundsordningen. Direktionen för VafabMiljö har inte behandlat förslaget till förbundsordningen på något annat sätt än på sammanträdet den 28 september 2023 VMKF § 670 under Övriga frågor då direktionen konstaterade att ordförande för direktionen har fattat beslut om att skicka förslaget till kommunerna för beslut och att framöver ska beslut hanteras i enlighet med vad som står i förbundsordningen. Trots det ovanstående är det oklart om direktionen för VafabMiljö har fattat ett beslut om att delegera denna beslutanderätt till direktionens ordförande och senare har det framkommit att ordförande inte har fattat något beslut i ärendet. Därutöver har det, kontradiktoriskt med protokollet från direktionens möte, antecknats i mötesanteckningar från VafabMiljös samrådsorgansmöte att direktionen skulle ha antagit förslaget till förbundsordningen vid sitt möte den 28 september 2023 och att ordförandebeslutet om detta skulle skickas till Enköpings kommun.

Vad gäller beredningen av ärendet konstaterar kommunledningsförvaltningen att ärendet inte har beretts genom en formell remiss och att inga formella direktionsbeslut ha tagits om att skicka förslaget till medlemskommunerna trots att ett sådant beslut borde ha tagits av direktionen för VafabMiljö enligt 21 § 2 mom. i den nu gällande förbundsordningen.

Kommunledningsförvaltningen anser ändå att det är viktigt att förbundsordningen uppdateras och föreslår därför att förslaget till ny förbundsordning antas. Kommunledningsförvaltningen konstaterar också att ifall alla medlemskommuner godkänner beredningen och förslaget till förbundsordningen i respektive medlemskommuns kommunfullmäktige kan den reviderade förbundsordningen träda i kraft.

Yrkanden

Ulrika Ornbrant (C) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med detta och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-12-04

Missiv, Förbundsordning Kommunalförbundet Vafabmiljö, VafabMiljö, daterat 2023-09-13

Missiv Bilaga 1, Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö. VafabMiljö, daterat 2023-08-08

Missiv Bilaga 2, Motivering till ändringar från nu gällande Förbundsordning, daterat 2023-09-13

Delegationsbeslut, Förslag till uppdaterad förbundsordning – Vafabmiljö, kommunstyrelsens ordförande, Enköpings kommun, 2023-04-20

E-postmeddelande, Förlängd svarstid – Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö, Västerås stad, 2023-03-14

Förslag på uppdaterad förbundsordning, Västerås stad, 2023-02-28

E-postmeddelande, Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö, Västerås stad, 2023-02-28

Beslutet skickas till:

VafabMiljö, för kännedom.

Paragraf 7

Ärendenummer KS2023/232

Förslag till uppdaterad förbundsordning – Vafabmiljö

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08,
2. beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemskommuner antar förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08.

Sammanfattning

VafabMiljö och Västerås stad har tillsammans tagit fram förslag till en ny förbundsordning för VafabMiljö. Förbundsordningen behöver uppdateras med anledning av förändringar i 15 kap Miljöbalken (MB) som trädde i kraft den 1 augusti 2020 och som gäller omfattningen av VafabMiljös ansvar. I samband med denna uppdatering, föreslås även en del andra ändringar. Syftet med dessa ändringar är att förbundsordningen bättre ska avspegla ansvarsfördelningen, såsom den praktiseras i realiteten, och skapa bättre förutsättningar för effektiva arbets sätt. Ett tillägg föreslås även gällande extraordinära händelser.

Yrkanden

Ulrika Ornbrant (C) och Johan Enfeldt (S) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och frågar om arbetsutskottet kan besluta enligt detta och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-12-04

Missiv, Förbundsordning Kommunalförbundet Vafabmiljö, VafabMiljö, daterat 2023-09-13

Missiv Bilaga 1, Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö. VafabMiljö, daterat 2023-08-08

Missiv Bilaga 2, Motivering till ändringar från nu gällande Förbundsordning, daterat 2023-09-13

Delegationsbeslut, Förslag till uppdaterad förbundsordning – Vafabmiljö, kommunstyrelsens ordförande, Enköpings kommun, 2023-04-20

E-postmeddelande, Förlängd svarstid – Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö,
Västerås stad, 2023-03-14
Förslag på uppdaterad förbundsordning, Västerås stad, 2023-02-28
E-postmeddelande, Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö, Västerås stad, 2023-
02-28

Beslutet skickas till:

VafabMiljö, för kännedom.

Kommunledningsförvaltningen
Raine Katajamäki
raine.katajamaki@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Förslag till uppdaterad förbundsordning - Vafabmiljö

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08,
2. beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemskommuner antar förslaget till "Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö", daterat 2023-09-08.

Ärendet

Bakgrund

VafabMiljö och Västerås stad har tillsammans tagit fram förslag till en ny förbundsordning för VafabMiljö. Förbundsordningen behöver uppdateras med anledning av förändringar i 15 kap Miljöbalken (MB) som trädde i kraft den 1 augusti 2020 och som gäller omfattningen av VafabMiljös ansvar. I samband med denna uppdatering, föreslås även en del andra ändringar. Syftet med dessa ändringar är att förbundsordningen bättre ska avspegla ansvarsfördelningen, såsom den praktiseras i realiteten, och skapa bättre förutsättningar för effektiva arbetssätt. Ett tillägg föreslås även gällande extraordinära händelser.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens ordförande i Västerås samt ordförande medlemsrådet VafabMiljö Staffan Jansson skickade den 28 februari 2023 ett förslag till ny förbundsordning till medlemskommunerna. Enligt e-postmeddelandet hade förslaget redovisats för medlemsrådet som hade beslutat efter mindre justeringar att skicka förslaget till ny förbundsordning till medlemskommunerna som skulle återkomma med eventuella synpunkter senast den 30 mars 2023.

Den 14 mars 2023 inkom ett e-postmeddelande där det informerades att svarstiden för att komma med synpunkter på förslaget förlängs till och med den 30 april 2023.

Kommunledningsförvaltningen konstaterade genast att VafabMiljös medlemsråd inte har beslutanderätt och att medlemsrådet således inte kan skicka förbundsordningen på remiss. Av denna orsak behandlades begäran om synpunkter enbart informellt i Enköpings kommun. På grund av denna omständighet och med hänvisning till den korta svarstiden fattade kommunstyrelseordförande i Enköping Peter Book ett delegationsbeslut där Enköpings kommun lyfte upp flera frågor och betonade att det enligt förbundsordningen är direktionen för VafabMiljö som ska anta ändringar eller tillägg till den ikraftvarande förbundsordningen. Av delegationsbeslutet framgick också att kommunstyrelseordförande i Enköping inte har kompetens att ensam svara på en formell remiss som gäller ändringar i förbundsordningen.

Enköpings kommun har vid flertal tillfällen, bland annat i delegationsbeslutet i april 2023, begärt att förslaget till förbundsordning skickas på en formell remiss till medlemskommunerna. Inget formellt remissförfarande har emellertid genomförts.

Enköpings kommun har vid flertal tillfällen konstaterat att enligt den nu gällande förbundsordningen och även enligt förslaget till den nya förbundsordningen ska direktionen för VafabMiljö anta ändringar eller tillägg till förbundsordningen. Direktionen för VafabMiljö har inte behandlat förslaget till förbundsordningen på något annat sätt än på sammanträdet den 28 september 2023 VMKF § 670 under Övriga frågor då direktionen konstaterade att ordförande för direktionen har fattat beslut om att skicka förslaget till kommunerna för beslut och att framöver ska beslut hanteras i enlighet med vad som står i förbundsordningen. Trots det ovanstående är det oklart om direktionen för VafabMiljö har fattat ett beslut om att delegera denna beslutanderätt till direktionens ordförande och senare har det framkommit att ordförande inte har fattat något beslut i ärendet. Därutöver har det, kontradiktoriskt med protokollet från direktionens möte, antecknats i mötesanteckningar från VafabMiljös samrådsorgansmöte att direktionen skulle ha antagit förslaget till förbundsordningen vid sitt möte den 28 september 2023 och att ordförandebeslutet om detta skulle skickas till Enköpings kommun.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Vad gäller beredningen av ärendet konstaterar kommunledningsförvaltningen att ärendet inte har beretts genom en formell remiss och att inga formella direktionsbeslut ha tagits om att skicka förslaget till medlemskommunerna trots att ett sådant beslut borde ha tagits av direktionen för VafabMiljö enligt 21 § 2 mom. i den nu gällande förbundsordningen.

Kommunledningsförvaltningen anser ändå att det är viktigt att förbundsordningen uppdateras och föreslår därför att förslaget till ny förbundsordning antas. Kommunledningsförvaltningen konstaterar också att ifall alla medlemskommuner godkänner beredningen och förslaget till förbundsordningen i respektive

medlemskommuns kommunfullmäktige kan den reviderade förbundsordningen träda i kraft.

Ekonomiska konsekvenser

Förändringar i förbundsordning påverkar inte ekonomin på kort sikt. Däremot kan de förtydliganden som nu genomförs i förbundsordningen gällande uppföljning och särredovisning av det kommunala uppdrag och övrig verksamhet leda till att resultat i verksamheten förbättras.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet medför inga sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-12-04

Missiv, Förbundsordning Kommunalförbundet Vafabmiljö, VafabMiljö, daterat 2023-09-13

Missiv Bilaga 1, Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö. VafabMiljö, daterat 2023-08-08

Missiv Bilaga 2, Motivering till ändringar från nu gällande Förbundsordning, daterat 2023-09-13

Delegationsbeslut, Förslag till uppdaterad förbundsordning – Vafabmiljö, kommunstyrelsens ordförande, Enköpings kommun, 2023-04-20

E-postmeddelande, Förlängd svarstid – Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö, Västerås stad, 2023-03-14

Förslag på uppdaterad förbundsordning, Västerås stad, 2023-02-28

E-postmeddelande, Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö, Västerås stad, 2023-02-28

Daniel Jansson-Hammargren
Kommundirektör
Enköpings kommun

Åsa Olsson
Kansli- och utredningschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

VafabMiljö, för kännedom.

Datum: 2023-09-13
Ärende: Förslag
Vår referens: Linda Gårdstam
Dnr VMKF 2022/411

Förbundsordning Kommunalförbundet Vafabmiljö

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Att föreslå kommunfullmäktige att anta Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö, organisation nr: 222000-3129.

Ärendebeskrivning

15 kap Miljöbalken (MB) har förändrats genom en lagändring som trädde i kraft den 1 augusti 2020. Förändringen innebär att begreppen hushållsavfall och verksamhetsavfall tappat sin juridiska betydelse. Samtidigt har begreppen kommunalt avfall och kommunalt avfallsansvar fått avgörande betydelse. Förbundets ansvarsområde är formulerat utifrån innehållet i 15 kap MB, som det såg ut 2013. Vid den tidpunkten omfattade 15 kap MB endast hushållsavfall och hushållsliknande avfall. Även om innebörden av kommunalt avfall och kommunalt avfallsansvar inte framgår på ett tydligt sätt av den nya lagen, står det klart att innehållet i 15 kapitlet MB utvidgats väsentligt. Förbundsordningen kan, med sin nuvarande lydelse, tolkas som att ett större ansvar överförts till förbundet än vad som utövas i praktiken.

Medlemskommunerna har inte uttryckt någon önskan om att föra över mer ansvar till förbundet. För att förbundsordningen ska motsvara kommunernas avsikter, behöver bestämmelsen om ändamålet uppdateras. En mer utförlig beskrivning av förändringarna i regleringen av Vafabmiljös ansvarsområde anges i motiveringen till förslagen lydelse av 3 § förbundsordningen. I samband med denna uppdatering, föreslås även en del andra ändringar. Syftet med dessa ändringar är att förbundsordningen bättre ska avspegla ansvarsfördelningen, såsom den praktiseras i realiteten, och skapa bättre förutsättningar för effektiva arbetsätt. Ett tillägg föreslås även gällande extraordinära händelser.

Bilagor

Bilaga 1 Förslag till Förbundsordning

Bilaga 2 Motivering till ändringar från nu gällande Förbundsordning

Sabine Dahlstedt

Förbundsdirektör

Linda Gårdstam

Avdelningschef Planering

Vänliga hälsningar

Linda Gårdstam

Avdelningschef Planering

Planering

linda.gardstam@vafabmiljo.se

021 39 35 78

Bilaga 1 Förbundsordning för Kommunalförbundet Vafabmiljö

§ 1 Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Kommunalförbundet VafabMiljö (vardagligen benämnt VafabMiljö).

Förbundet har sitt säte i Västerås kommun, Västmanlands län.

§ 2 Medlemmar

Medlemmar i kommunalförbundet är Arboga, Enköping, Fagersta, Hallstahammar, Heby, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås kommuner.

§ 3 Ändamål m.m.

Förbundets ändamål är att för medlemmarnas räkning ansvara för den, insamling, behandling och återvinning av sådant avfall som faller under kommunalt avfallsansvar enligt 15 kap Miljöbalken. Förbundet ska dock inte ansvara för insamlingen av sådant avfall som uppstår till följd av kommunens skyldigheter enligt gaturenhållningslagen, vattentjänstlagen eller lag om åtgärder mot förorening från fartyg. Förbundet ansvarar heller inte för insamling av medlemskommunernas park och trädgårdsavfall. Förbundet utför den myndighetsutövning som krävs för att fullgöra det ansvar som överlämnats på kommunalförbundet. Förbundet utför även strategisk planeringen av sådan avfallshantering som faller inom förbundets ansvarsområde.

Inget tillsynsansvar är överlämnat till kommunalförbundet.

Förbundet ansvarar även för mottagning och behandling av avloppsreningsslammet från samtliga medlemskommuner utom Västerås kommun, Heby kommun och Surahammars kommun.

Den verksamhet som avser avfall som omfattas av kommunalt avfallsansvar ska utföras med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Förbundet ska arbeta aktivt för långsiktig hållbar avfallshantering med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål samt ha avfallsminimering som grund i arbetet.

Förbundet får tillhandahålla tjänster som har samband med verksamhetsområdet till andra än medlemmarna. Sådan verksamhet ska vila på affärsmässig grund. Verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen.

Förbundet får verka utanför medlemmarnas geografiska områden om det gagnar förbundets verksamhet och därmed dess medlemmar, under förutsättning att agerandet är förenligt med den kommunala kompetensen och sker på affärsmässiga grund. Detta gäller dock inte vid s.k. Hamburgsamverkan.

Förbundets verksamhet får utföras i egen regi, av förbundet hel- eller delägt bolag eller, efter upphandling, av andra utförare.

§ 4 Organisation

Förbundet är ett förbund med direktion.

§ 5 Direktionen

Direktionen ska bestå av tolv ledamöter med var sin ersättare, en ledamot och en ersättare från varje medlem.

Ledamöter och ersättare i direktionen väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det att val till kommunfullmäktige ägt rum i hela landet.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och två vice ordförande. Ordförandeposten ska innehas av Västerås kommun.

För direktionen gäller reglemente bilaga 1 till förbundsordningen.

§ 6 Revisorer

Förbundet ska ha *två* revisorer. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöter och ersättare i direktionen. En revisor väljs av Västerås stad och en revisor väljs av Enköpings och Heby kommuner ömsom för en mandatperiod.

Till stöd för revisionsarbetet ska revisorerna ha sakkunnigt biträde. Biträdet kan avropas från det avtal avseende sakkunniga biträden som upphandlas av Västerås kommuns revisorer.

§ 7 Förbundsdirektör

Direktionen får utse en förbundsdirektör som verkställande tjänsteperson. Tillsättande av förbundsdirektör ska ske i samråd med Västerås stads stadsdirektör. Västerås stads riktlinje för rekrytering av förvaltnings- och bolagschefer i Västerås stad ska följas vid tillsättande av förbundsdirektör. Medlemmarna i förbundet är överens om att villkor, anställningsavtal med förbundsdirektör och samtliga därmed sammanhängande frågor såsom tex utvecklingsamtal, lönerrevision och utveckling ska för förbundets räkning hanteras av Västerås stads stadsdirektör i samråd med förbundets ordförande och vice ordförande.

§ 8 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen,
- medlem genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen

§ 9 Närvarorätt m.m.

Kommunstyrelsens ordförande hos medlem har närvaro- och yttranderätt i direktionen. Därutöver avgör direktionen i vilka fall någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens sammanträden.

§ 10   Insyn och informationsskyldighet

Förbundet ska hålla sina medlemmar väl informerade om sin verksamhet. Medlemmarna ska tillhandahållas den information och tillställas de handlingar de begär. Form för och omfattning av denna informationsskyldighet ska fastställas av medlemmarna i samråd med direktionen. Informationsskyldigheten omfattar handlingar som är allmänna och offentliga.

§ 11   Kungörelser och andra tillkännagivanden

Förbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokollsjusteringar och övriga tillkännagivanden sker på förbundets anslagstavla.

Protokoll från direktionen ska tillställas medlemmarna i elektronisk form.

Kungörelse om sammanträde vid vilket budgeten fastställs ska anslås på förbundets anslagstavla och på varje medlems anslagstavla.

§ 12   Kostnadstäckning och övriga tjänster

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i första hand täckas av de taxor och avgifter för insamling och behandling av avfall som respektive medlems kommunfullmäktige fastställer (renhållningstaxor). Förbundet fastställer på affärsmässig grund ersättningar för övriga tjänster. Detta gäller dock inte vid s.k. Hamburgsamverkan.

Övriga tjänster som utförs av förbundet ska bidra till ekonomiskt tillskott för förbundet, samt tydligt särredovisas från den taxefinansierade delen av uppdraget.

Medlemmarna har enligt lag ekonomiskt ansvar för förbundets förbindelser. Förbundet ska dock genom överenskommelse med medlemmarna söka balans i förbundets ekonomi.

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i den mån de inte täcks på annat sätt erläggas av medlemmarna.

Över- och underskott i renhållningsverksamheten ska hos Förbundet föras med i ny räkning i form av resultatutjämningsfond. Respektive medlem har en andel i resultatutjämningsfonden som motsvarar invånarantalet enligt § 14.

Förbundet ska, om förbundsdirktionen inte beslutar annat, vara anslutet till Västerås kommuns koncernkonto. Genom denna anslutning efterlevs aktuell Finanspolicy och aktuella Finansriktlinjer för Västerås kommun.

§ 13   Finansiering av Förbundets verksamhet

Förbundet har rätt att disponera en kontokredit enligt överenskommelse med Västerås kommun. Kontokrediten är avsedd att täcka både kort- och långfristigt finansieringsbehov.

För kontokrediten i Västerås kommun ska övriga medlemskommuner gå i borgen i förhållande till sin aktuella andel i förbundet enligt § 14.

Förbundet ska i god tid (minst 12 månader) inför beslutsförslag om utökad borgen tillskriva medlemskommunerna, och redovisa motiv och förutsättningar för investeringar där kommunal borgen bör lämnas.

§ 14 Andel i tillgångar och skulder

Medlems andel i förbundets övertagna tillgångar och skulder, inklusive miljöskuld, från VafabMiljö AB ska bestämmas i proportion till befolkningstalet i respektive medlemskommun den 31 december 2003, enligt bilaga 2 (motsvarande fördelningsgrund som för respektive kommuns aktiekapital i Vafab Miljö AB). Om någon av medlemmarna påkallar det ska fördelningen enligt bilaga 2 förändras till aktuellt befolkningstal första gången 2022 och därefter vart tionde år.

§ 15 Värdering av miljöskuld

Om någon av medlemmarna påkallar det ska aktuell miljöskuld värderas.

§ 16 Budget och ekonomisk styrning

Förbundsdirektionen ska årligen före november månads utgång upprätta förslag till verksamhetsplan, investeringsplan och budget för det kommande verksamhetsåret och med en plan för de efterföljande två åren samt en tioårsprognos. Tioårsprognosen upprättas enligt anvisning från Västerås stad. Av investeringarna ska det framgå vilka som kategoriseras som affärsmässiga, och för dessa ska också den ekonomiska lönsamheten kunna påvisas.

Direktionen ska senast 1 maj lämna förslag på nya taxor till medlemskommunerna, för det fall nya taxor behövs.

Förbundet ska upprätta en förenklad delårsrapport med helårsprognos per den sista april och ett delårsbokslut med helårsprognos per den sista augusti samt en årsredovisning per den sista december. Vi större budgetavvikelser ska direktionen utan dröjsmål informera sina medlemskommuner.

Förbundets delårsbokslut och årsredovisning ska överlämnas till medlemskommunerna enligt en av Västerås kommuns fastställd tidplan.

§ 17 Arkivvård

Direktionen är arkivmyndighet för kommunalförbundet med helägt bolag och beslutar om regler för arkivvård. Regler för arkivvård beslutas av kommunfullmäktige i medlemskommunerna.

§ 18   Ersättningar

Arvode till Direktionens ledamöter och ersättare, fastställts i enligt Västerås kommun gällande ”Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Västerås kommun”

De förtroendevalda revisorerna ska ha ett fast årsarvode. Årsarvodet ska uppgå till 1% av basarvodet för Västerås kommuns förtroendevalda.

§ 19   Vid extraordinära händelser såsom krig eller allvarlig kris

Krisledningsnämnden för Västerås kommun kan i händelse av extraordinära händelser och vid höjd beredskap fatta beslut om att överta hela eller delar av Vafabmiljös verksamhetsområden, i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

§ 20   Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid.

En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Vid medlems utträde ur förbundet upphör medlemskapet vid utgången av det tredje året efter det att uppsägningen skedde.

Vid utträde ur förbundet ska reglering av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen ske på så sätt, att medlemmen erhåller sin andel av förbundets redovisade egna kapital. Är utträdande medlemmens eget kapitalandel negativ, ska utträdande medlem till förbundet betala in ett belopp motsvarande detta. Det egna kapitalet ska bestämmas enligt årsbokslut efter det andra året efter uppsägningen. Utträdande medlem skall även betala in ett belopp som motsvarar medlemmens andel av kvarvarande miljöskuld. Medlemmens andel av miljöskulden beräknas i enlighet med § 14. Medlemmens andel vid denna reglering är den som gällt under det andra året efter uppsägningen.

När en medlem utträtt ur förbundet upphör medlemmens ansvar för förbundets skulder.

De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledning av utträdet.

§ 21   Likvidation av kommunalförbundet

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden i § 18 är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också likvideras om mer än hälften av medlemmarna fattat beslut härom.

Likvidationen ska verkställas av direktionen i egenskap av likvidator.

Likvidationen ska genomföras på ett sådant sätt att medlemmarnas möjligheter att återta de uppgifter som överlämnats till förbundet underlättas.

När förbundet trätt i likvidation ska dess egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning under hand, på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Verksamheten får fortsätta den tid som behövs för en ändamålsenlig avveckling. Fortgår likvidationen över kalenderårsskifte, ska årsredovisning avges som vanligt.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator, ska den avge en slutredovisning för sin förvaltning. Denna slutredovisning sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning över skiftet av behållna tillgångar. Till förvaltningsberättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen inklusive redovisning för den tid varunder verksamheten har fortsatt. Förvaltningsberättelsen och redovisningen ska granskas av kommunalförbundets revisorer, som har att inom en månad avge revisionsberättelse över slutredovisningen och förvaltningen under likvidationen.

Vid skifte av förbundets tillgångar i anledning av likvidationen ska tillgångar och skulder, inklusive den kvarvarande miljöskulden, fördelas utifrån medlemmarnas andel av det egna kapitalet vid likvidationstillfället, som framgår av slutredovisningen.

Vid skifte av förbundets behållna tillgångar i anledning av likvidationen ska tillgångar och skulder fördelas utifrån medlemmarnas andel av det egna kapitalet vid likvidationstillfället, som framgår av slutredovisningen. Kvarvarande miljöskuld ska regleras enligt den i § 14 angivna fördelningsgrunden.

När slutredovisningen och revisionsberättelse delgivits samtliga medlemmar är förbundet upplöst.

Om det framkommer någon tillgång eller skuld för förbundet efter dess upplösning eller om talan väcks mot förbundet eller om det på annat sätt uppkommer behov av ytterligare likvidationsåtgärd, ska likvidationen fortsätta.

När likvidationsuppdraget fullgjorts, ska förbundsdirektionen besluta vilken av medlemmarna som ska överta vården av de handlingar som tillhör förbundets arkiv.

§ 22   Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar, som inte kan lösas genom frivillig uppgörelse mellan parterna, ska tvisten slutligt avgöras genom skiljedomsförfarande administrerat av Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC), varvid reglerna om förenklat förfarande ska tillämpas. Skiljedomsförfarandet ska äga rum i Västerås.

§ 23   Bildandet och ändringar i förbundsordningen

Förbundet är bildat när medlemmarnas fullmäktige har antagit förbundsordningen. Förbundet ansvarar för verksamheten enligt förbundsordningen när konstituerande direktionsmöte hållits.

Ändring eller tillägg till denna förbundsordning ska antas av direktionen och fastställas av medlemmarnas fullmäktige.

Bilaga 2

Motivering till ändringar från nu gällande Förbundsordning

§ 1 Namn och säte

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 2 Medlemmar

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 3 Ändamål m.m.

Det avfall som uppstår genom gaturenhållning omfattas numera av både Gaturenhållningslagen och 15 kap MB. Av den föreslagna lydelsen tydliggörs att medlemskommunerna inte lämnat över ansvaret för exempelvis skräpplockning och tömning av papperskorgar i allmänna parker. Huruvida behandlingen och återvinningen av detta avfall överlämnats, har avsiktligt formulerats utan precision.

Enligt nuvarande lydelse ansvarar Vafabmiljö för mottagandet av kommunernas verksamhetsavfall, men kommunerna har en möjlighet att från fall till fall undanta avfallet från Vafabmiljös ansvarsområde. Möjligheten att undanta det s.k. verksamhetsavfall från Vafabmiljös ansvarsområde har nyttjats frekvent, men endast i undantagsfall dokumenterats på det sätt som anges i nuvarande bestämmelse i 3 § förbundsordningen. Begreppet verksamhetsavfall innebar (enligt tidigare lagstiftning) allt avfall som inte var hushållsavfall. Enligt nuvarande 15 kap MB finns varken hushållsavfall eller verksamhetsavfall. En del av det avfall som tidigare räknades som verksamhetsavfall omfattas nu av det kommunala ansvaret, och en del gör det inte.

Avfall från skolor, äldreboenden och liknande verksamheter har tidigare benämnts som kommunernas verksamhetsavfall, men är numera att betrakta som kommunalt avfall. Ansvaret för detta avfall är, med den föreslagna lydelsen överlämnat till Vafabmiljö, vilket inte utgör någon praktisk förändring.

Park och trädgårdsavfall är numera att betrakta som kommunalt avfall enligt 15 kap MB, men ansvaret för insamlingen är enligt den föreslagna lydelsen undantaget från vad som överlämnats till Vafabmiljö. Anledningen är att detta bättre motsvarar den funktion Vafabmiljö haft i realiteten.

Medlemskommunernas byggavfall, jordar, sopsand m.m. har tidigare benämnts som kommunalt verksamhetsavfall, men är numera att betrakta som avfall utanför det kommunala avfallsansvaret enligt 15 kap MB. Respektive kommunen ansvarar dock för avfallet, men inte enligt 15 kap MB. Enligt den föreslagna lydelsen av 3 § överlämnas inte ansvaret för kommunernas byggavfall, jordar sopsand m.m. till Vafabmiljö. I de fall Vafabmiljö omhändertar sådant avfall från kommunerna blir det i egenskap av leverantör, vilket bättre motsvarar den funktion Vafabmiljö haft i realiteten.

Möjligheten att undanta sådant som tidigare benämnts som kommunalt verksamhetsavfall finns inte med i den föreslagna lydelsen. Anledningen är att förfarandet med dokumenterade beslut och avtal endast tillämpats i undantagsfall. Det är dessutom oklart om denna möjlighet, att från fall till fall bestämma om ansvaret är överlämnat, verkligen räknas som en överlämning med

konkurrensrättslig verkan. Om medlemskommunerna skulle bestämma sig för att göra en verklig överlämning av ansvaret, kan förbundsordningen uppdateras på nytt.

Ansvaret för kommunernas avloppsreningsslam är enligt nuvarande lydelse överfört till förbundet, men med möjlighet att undanta från fall till fall. Enligt den föreslagna lydelsen överförs ansvaret för avloppsreningsslammet från de kommuner vars avloppsreningsslam idag hanteras av Vafabmiljö. Möjligheten att från tid till annan ändra ansvaret tas bort. Såsom påpekats i stycket ovan är det tveksamt om denna möjlighet verkligen räknas som en överlämning med konkurrensrättslig verkan. Om de aktuella medlemskommunerna skulle bestämma sig för att göra en överlämning av ansvaret, kan förbundsordningen uppdateras på nytt.

Vafabmiljö kan inte tillämpa affärsrättslig grund på sina samverkansavtal (Hamburgundantag). Om det står i förbundsordningen att affärsrättslig grund alltid ska tillämpas, äventyras bl.a. det samverkansavtal som gäller mellan Mälarenergi AB och Vafabmiljö kommunalförbund. Detta samverkansavtal har varit mycket fördelaktigt för kommunmedborgarna. Vafabmiljö vill gärna hålla möjligheten öppen för samverkan även med andra allmännyttiga organisationer.

§ 4 Organisation

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 5 Direktionen

Den borttagna meningen (När val av ledamöter och ersättare sker första gången ska valet avse tiden från valets förrättande till och med den 31 december 2014.) fyller inte längre någon funktion.

§ 6 Revisorer

Det bedöms inte som nödvändigt med tre revisorer. För det fall medlemskommunerna önskar tre revisorer finns inget hinder att förordna om detta. Det behöver dock inte vara föreskrivet i förbundsordningen.

Den formalia som föreskrivs enligt den nuvarande lydelsen är inte nödvändig. Det finns idag heller ingen organisation med namnet VKL.

§ 7 Förbundsdirektören

Motivet till denna hantering är att Västerås stad och ytterst stadsdirektören ska kunna ha en rimlig översikt och kontroll över löne- och anställningsvillkoren och utvecklingssamtal för direktörerna/VD.

§ 8 Initiativrätt

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 9 Närvarorätt m.m.

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 10 Insyn och informationsskyldighet

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 11 Kungörelser och andra tillkännagivanden

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 12 Kostnadstäckning

Medlemmarnas verksamhet inom förbundet har inte hållits isär som skilda resultatenheter sedan de gemensamma taxorna infördes. Det finns alltså inte längre några urskiljbara över- och underskott i renhållningsverksamheten för respektive medlemskommun. Uppdateringen syftar till att låta förbundsordningen följa med i en förändring som redan realiserats. Resultatutjämningsfonden är numera gemensam, och varje medlem har andel i denna.

De resultatutjämningsfonder som medlemskommunerna förde med sig in i förbundet kommer att vara slut vid utgången av 2023.

Vafabmiljö kan inte tillämpa affärsmässig grund på sina samverkansavtal (Hamburgundantag). Om det står i förbundsordningen att affärsmässig grund alltid ska tillämpas, äventyras bl.a. det samverkansavtal som gäller mellan Mälarenergi AB och Vafabmiljö kommunalförbund. Detta samverkansavtal har varit mycket fördelaktigt för kommunmedborgarna. Vafabmiljö vill gärna hålla möjligheten öppen för samverkan även med andra allmännyttiga organisationer.

§ 13 Finansiering av förbundets verksamhet

Det går inte att tvinga en kommun att utöka borgen oavsett om förslaget biträdas av majoriteten av medlemskommunerna eller om förslaget biträds av medlemskommuner med minst två tredjedelar av andelarna i förbundets tillgångar och skulder. Därför har dessa två villkor strukits och i stället kompletterats med en skrivning om att förbundet i tid, minst 12 månader innan behovet uppstår ska tillskriva medlemskommunerna om utökad borgen.

§ 14 Andel i tillgångar och skulder

Bestämmelsen föreslås förbli oförändrad.

Bestämmelsen avser fördelning av skulder och tillgångar medlemskommunerna emellan. Förbundet bör så långt som är möjligt förhålla sig neutrala när det gäller medlemskommunernas förpliktelser gentemot varandra. Det är därför inte lämpligt att förbundet initierar någon uppdatering av bestämmelsen i § 14.

§ 15 Värdering av miljöskuld

Bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad.

Det är visserligen ett stort administrativt arbete att värdera miljöskulden, men i praktiken har denna möjlighet inte missbrukats av medlemskommunerna.

§ 16 Budget och ekonomisk styrning

Bestämmelsen har förtydligats när det gäller tidpunkter för inlämnade av uppgifter samt att förslag på nya taxor lämnas tidigare från förbundet.

§ 16 Arkivvård

Vafabmiljö har idag egna bestämmelser för arkivvård. Numreringen föreslås korrigeras till § 17. Sannolikt är rör det sig om ett misstag eftersom två bestämmelser fått samma nummer.

§ 17 Ersättningar

Betydelsen av den gamla och nya förslaget är densamma dock i en kortare text.

Numreringen föreslås korrigeras till § 18 för att överensstämma med ovanstående korrigerings av numrering.

§ 19 *Vid extraordinära händelser såsom krig eller allvarlig kris (föreslaget tillägg)*

För närvarande saknar förbundsordningen bestämmelse om krisledning vid extraordinära händelser. Vid händelse av extraordinär händelse kommer samtliga kommuner att inrätta krisledningsnämnder. Om Vafabmiljö ska ledas av 12 olika krisledningsnämnder förfelas hela syftet med krisledningsnämnden, vilket är att möjliggöra snabba beslut.

§ 18 Uppsägning och utträde

Bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad med undantag av uppdatering av numreringen.

Det finns skäl att modifiera bestämmelsen för att minska de negativa effekterna för kvarvarande kommuner, vid ett utträde. En förändring av denna bestämmelse skulle dock kräva ett omfattande förankringsarbete. Det är oklart om förankringsarbetet skulle leda till ett bättre resultat. Klart är dock att förankringsarbetet kommer att ta mycket tid i anspråk, och försena de uppdateringar som skulle kunna göras utan något omfattande förankringsarbete.

§ 19

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 20

Föreslås kvarstå oförändrad.

§ 21

Föreslås kvarstå oförändrad.

Raine Katajamäki
raine.katajamaki@enkoping.se

Mottagare

1. Kennet Julin, koncerncontroller,
Västerås stad

2. VafabMiljö

Förslag till uppdaterad förbundsordning - Vafabmiljö

Beslut

Under förutsättning att förslaget till uppdaterad förbundsordning för kommunalförbundet Vafabmiljö skickas till medlemskommunerna på en formell remiss framför Enköpings kommun följande synpunkter till liggande arbetsdokument:

Synpunkter gällande § 3 Ändamål m.m.

- 1) Det centrala ändringsförslaget handlar om 3 § i förbundsordningen som har bestämmelser om förbundets ändamål samt ansvarsfördelningen mellan medlemskommun och förbundet. Här föreslås att förbundet inte ska ansvara för insamlingen av sådant avfall som uppstår till följd av kommunens skyldigheter enligt gatuhållningslagen. I förslagets motiveringar framgår att med den föreslagna lydelsen tydliggörs att medlemskommunerna inte lämnat över ansvaret för exempelvis skräpplockning och tömning av papperskorgar i allmänna parker men huruvida behandlingen och återvinningen av detta avfall överlämnats till Vafabmiljö har avsiktligt formulerats utan precision. Enköpings kommun önskar att denna fråga skulle klargöras.
- 2) Av ansvarsfördelningen får man också uppfattningen att returträdet som Vafabmiljö samlar in och som inte går att återanvända förs vidare till en förbränningsanläggning. I och med att ENA Energis kraftvärmeverk ligger bredvid Återbruket i Enköping skulle det vara på alla sätt ändamålsenligast att returträd som insamlats i Enköping skulle tas hand om lokalt i ENA Energis kraftvärmeverk. Motsvarande möjlighet finns även i de andra medlemskommunerna och därför anser Enköpings kommun att returträd ska tas om hand lokalt då när det är möjligt. Stöd för detta argument följer av rådets direktiv 75/442/EEG av den 15 juli 1975 om avfall (EGT L 194, s. 39; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 238), i vilket det anges att medlemsstaterna är skyldiga att upprätta planer för hantering av avfall och därvid särskilt vidta "lämpliga åtgärder för att främja en rationalisering av insamling, sortering och behandling av avfall". En av de viktigaste

åtgärderna är, enligt i rådets direktiv 91/156/EEG av den 18 mars 1991 om ändring av artikel 5.2 i direktiv 75/442/EEG (EGT L 78, s. 32; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 66), att tillse att avfallet omhändertas vid en så nära belägen anläggning som möjligt.

- 3) Av motiveringarna till ändringsförslagen framgår att medlemskommunernas byggavfall, jordar, sopsand mm. har tidigare ingått i Vafabmiljös uppdrag men på grund av ändringar i 15 kap. i MB är dessa numera att betrakta som avfall utanför det kommunala avfallsansvaret. Detta skulle betyda att ifall Vafabmiljö omhändertar sådant avfall från kommunerna blir det i egenskap av leverantör. I den här frågan önskar Enköpings kommun ett förtydligande huruvida leverantörskapet skulle innebära att avfall från medlemskommunerna skulle inlämnas på affärsmässiga villkor och om inte Teckalundantaget kan tillämpas?
- 4) Enligt den nuvarande förbundsordningen är förbundets ändamål att för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt 15 kap Miljöbalken med tillhörande lagstiftning samt omhändertagande av medlemmarnas verksamhetsavfall och avloppsreningsslam, *såvitt inte medlemskommun beslutar annat och överenskommelse om detta träffas med förbundet*. Eftersom undantag från den huvudsakliga ansvarsfördelningen har förekommit så borde det finnas den typen av överenskommelser som nämns i förbundsordningens 3 §. Å andra sidan innebär den nya lydelsen att sådana särskilda avtal inte längre ska vara tillåtna utan istället ska medlemskommunerna fatta beslut om undantag genom ändringar i förbundsordningen. I syfte att undvika framtida oklarheter gällande de överenskommelser som redan är träffade mellan Vafabmiljö och medlemskommunerna vore det ändamålsenligt att i samband med denna förändring göra en inventering av dessa avtal och konstatera att dessa blir obsoleta.

Arvoden

- 1) I förslaget klargörs under 17 § att bestämmelsen gällande ersättningar föreslås kvarstå oförändrad med undantag av paragrafnumrering. Det saknas anledning för förbundet att initiera några förändringsförslag när det gäller ersättning till förtroendevalda och revisorer.

I de nämnda bestämmelserna regleras bl.a. i 1 mom. i nuvarande förbundsordning att ordförande samt förste och andre vice ordförande ska ha ett fast årsarvode. Årsarvodet för ordföranden ska uppgå till 10 % av

basarvodet till Västerås kommuns förtroendevalda samt till förste och andra vice ordförande med 4 % av basarvodet till Västerås kommuns förtroendevalda.

Vidare stadgas det i 3. mom. i samma paragraf att arvode och andra ekonomiska ersättningar till övriga förtroendevalda ska utgå enligt de regler som tillämpas för förtroendevalda i Västerås kommun.

Enköpings kommun konstaterar att det samtidigt föreslås i förslaget en ny bestämmelse i § 5 som handlar om direktionen och enligt vilken "Arvode till Direktionens ledamöter och ersättare, fastställts i enligt Västerås kommun gällande Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Västerås kommun." Förslaget är således kontradiktorisk när det gäller arvoden och förslaget måste förtydligas.

- 2) För det andra yrkar Enköpings kommun att arvoden för Vafabmiljös direktion i vilket fall som helst inte ska kunna ensidigt beslutas av Västerås stad såsom det föreslås under 5 §.

Revisorer

Konstateras att enligt förslaget skulle Enköpings kommun inte längre tillsammans med Heby kommun kunna välja den andra revisorn. Förutsatt att Västmanlands Kommuner och Landsting, VKL inte heller längre ska utse den andra revisor så understöder Enköpings kommun förändringsförslaget.

Beslut om borgen för kontokrediten i Västerås stad

I 13 § i den gällande förbundsordningen stadgas följande om borgen som medlemskommunerna ska gå i för den kontokrediten som Vafabmiljö har rätt att disponera i Västerås stad:

Förbundet har rätt att disponera en kontokredit enligt överenskommelse med Västerås kommun. Kontokrediten är avsedd att täcka både kort- och långfristig finansieringsbehov.

För kontokrediten i Västerås kommun ska övriga medlemskommuner gå i borgen i förhållande till sin aktuella andel i förbundet.

För det fall direktionen bedömer att det är fördelaktigt för verksamheten att kommunal borgen tecknas för en upplåning eller på grund av andra förpliktelser t ex som en följd av beslut enligt Miljöbalken, ska denna fördelas i förhållande till varje medlemskommuns aktuella andel i förbundet. Förbundet ska i varje enskilt

ärende om borgen tillskriva Kommunerna och redovisa motiv och förutsättningar för investeringar där kommunal borgen bör lämnas.

Beslut om sådan borgen får ske endast om följande två villkor är uppfyllda:

- Förslaget ska biträdas av majoriteten av medlemskommunerna.*
- Förslaget ska biträdas av medlemskommuner med minst två tredjedelar av andelarna i förbundets tillgångar och skulder.*

Enköpings kommun konstaterar att i förslaget har utan motiveringar eller särskilda omnämmanden föreslagits att de två villkoren som ska vara uppfyllda när beslut om borgen ska tas inte längre ska gälla. Enköpings kommun efterfrågar närmare motiveringar till den här förändringen.

Tidtabell för budget

Enköpings kommun anser att det är mycket positivt att direktionen senast 1 maj skulle lämna förslag på nya taxor.

Beslut om större investeringar eller avtal av större vikt

Enligt nuvarande lydelse ska samråd ske med medlemmarna innan förbundet fattar beslut om avtal av större vikt eller om större investeringar.

Utan särskilda omnämmande eller motiveringar föreslås en ny lydelsen enligt vilken: "Vi större budgetavvikelser ska direktionen utan dröjsmål informera sina medlemskommuner."

Enköpings kommun kan inte understöda denna förändring eftersom ändringsbehovet inte är motiverat.

Konsortialavtal

Vid ombildningen av Vafabmiljö AB till kommunalförbundet Vafabmiljö tecknades ett konsortialavtal. Ifall detta avtal fortfarande är i kraft skulle det vara viktigt att säkerställa att bestämmelserna i detta avtal är i linje med den nya förbundsordningen.

Remissförfarandet

Avslutningsvis vill Enköpings kommun konstatera att det finns många öppna frågor och vi förutsätter att kunna framföra våra synpunkter i ett formellt remissförfarande i vilken det även kan tas upp andra frågor.

Beskrivning av ärendet

Med anledning av ändringar i 15 kap i Miljöbalken har Västerås stad tillsammans med Vafabmiljö arbetat fram uppdateringar till Vafabmiljös förbundsordning. I samband med detta har Västerås stad och Vafabmiljö föreslagit även en rad andra förtydliganden och ändringar i förbundsordningen.

Den 28 februari 2023 mottog medlemskommunernas kommunstyrelseordförande e-post från Västerås stads kommunstyrelseordförande tillika ordförande för Vafabmiljös medlemsråd där det framgick förslag till ny förbundsordning för Vafabmiljö och önskemål att medlemskommunerna senast den 30 mars 2023 återkommer med synpunkter gällande förslaget. Av e-postmeddelandet framgick även att förslaget hade redovisats för medlemsrådet och att medlemsrådet beslutade efter mindre justeringar att förslaget till ny förbundsordning ska skickas ut till medlemskommunerna.

Därefter har svarstiden förlängts till 30 april 2023. Begäran om synpunkter har även specificerats så att kommunens svar ska skickas både till koncernkontroller i Västerås stad och till Vafabmiljö. Det har också klargjorts att det aktuella förfarandet enbart är en icke-formell preliminär remiss i och med att medlemsrådet inte har beslutanderätt inom förbundet och att planen är att medlemskommunerna bildar en mindre grupp som arbetar vidare med inkomna svar samt att direktionen för Vafabmiljö därefter skickar ut förslaget på en formell remiss till medlemskommunerna.

Eftersom kommunstyrelsen i Enköpings kommun sammanträdde redan den 11 april 2023 och eftersom det bifogade förslaget inte är en formell remiss och således inte av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt hanterades denna fråga som ett delegationsbeslut med stöd av 1.4 punkten i Delegationsordning för Kommunstyrelsen i Enköpings kommun.

På kommunstyrelsens vägnar

Peter Book
kommunstyrelseordförande
Enköpings kommun

Beslutet tas med stöd av 1.4 punkten i Delegationsordning för Kommunstyrelsen i Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen

Från: "Peter Book" <peter.book@politiker.enkoping.se>
Skickat: Tue, 14 Mar 2023 09:30:25 +0100
Till: "W3D3 ks diarie" <ks.dia@enkoping.se>
Ämne: Fwd: Förlängd svarstid - Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö

Skickat från min iPad

Vidarebefordrat brev:

Från: "Dahlström, Lina2" <lina2.dahlstrom@vasteras.se>
Datum: 14 mars 2023 08:23:58 CET
Till: amanda.lindblad@sala.se, catarina.petersson@hallstahammar.se, Per.Agren@koping.se, jonna.lindman@arboga.se, asa-marta.sjostrom@fagersta.se, johanna.odo@norberg.se, mikael.peterson@kungsor.se, johanna.olofsson@surahammar.se, ewa.olssonbergstedt@pol.skinnskatteberg.se, marie.wilen@heby.se, Peter Book <peter.book@politiker.enkoping.se>
Kopia: "Jansson, Staffan" <Staffan.Jansson@vasteras.se>, "Öhrling, Helene" <helene.ohrling@vasteras.se>, fredrik.cederblom@surahammar.se, anders.neuman@arboga.se, claes-urban.bostrom@kungsor.se, christian.foster@norberg.se, Asa.Oberg.Thorstenson@hallstahammar.se, Sara Schelin <Sara.Schelin@koping.se>, Karolina Berglund <karolina.berglund@fagersta.se>, daniel.holmvin@sala.se, annelie.johansson@skinnskatteberg.se, emma.burstedt@heby.se, Daniel Jansson-Hammargren <daniel.jansson-hammargren@enkoping.se>
Ämne: Förlängd svarstid - Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö

Hej,

Svarstiden för att komma med synpunkter på förslaget på förbundsordning förlängs till och med den 30 april.

Med vänlig hälsning
Lina Dahlström
Stadssekreterare
Stadsledningskontoret
Västerås stad

Telefon direkt: 021-39 30 31
lina2.dahlstrom@vasteras.se
www.vasteras.se

Från: Dahlström, Lina2

Skickat: den 28 februari 2023 09:32

Till: amanda.lindblad@sala.se; catarina.pettersson@hallstahammar.se;
Per.Agren@koping.se; jonna.lindman@arboga.se; asa-marta.sjostrom@fagersta.se;
johanna.odo@norberg.se; mikael.peterson@kungsor.se;
johanna.olofsson@surahammar.se; ewa.olssonbergstedt@pol.skinnskatteberg.se;
marie.wilen@heby.se; peter.book@politiker.enkoping.se

Kopia: Jansson, Staffan <Staffan.Jansson@vasteras.se>; Öhrling, Helene
<helene.ohrling@vasteras.se>; fredrik.cederblom@surahammar.se;
anders.neuman@arboga.se; claes-urban.bostrom@kungsor.se;
christian.foster@norberg.se; Asa.Oberg.Thorstenson@hallstahammar.se; Sara Schelin
<Sara.Schelin@koping.se>; Karolina Berglund <karolina.berglund@fagersta.se>;
daniel.holmvin@sala.se; annelie.johansson@skinnskatteberg.se; emma.burstedt@heby.se;
daniel.jansson-hammargren@enkoping.se

Ämne: Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö

Hej,

Bifogat finner ni förslag på uppdaterad förbundsordning för Vafabmiljö kommunalförbund.

Förslag till ny förbundsordningen har redovisats för medlemsrådet och de beslutade efter mindre justeringar att förslaget till ny förbundsordning skickas ut till medlemskommunerna. Återkom **senast den 30 mars** med eventuella synpunkter.

Med vänlig hälsning

Staffan Jansson (S)

Kommunstyrelsens ordförande Västerås samt ordförande medlemsrådet VafabMiljö

Genom

Med vänlig hälsning

Lina Dahlström

Stadssekreterare

Stadsledningskontoret

Västerås stad

Telefon direkt: 021-39 30 31

lina2.dahlstrom@vasteras.se

www.vasteras.se

Förslag på uppdaterad förbundsordning

Sammanfattning

Förbundsordningen behöver uppdateras med anledning av förändringar i 15 kap Miljöbalken (MB) samt med anledning av att den i vissa delar kommit att bli inaktuell.

Förändringen avser huvudsakligen en uppdatering av ändmålparagrafen (§ 3), så att den bättre överensstämmer med det ansvar som VafabMiljö i praktiken utövar.

I samband med ovanstående uppdatering har även andra förtydliganden gjort i främst paragraferna § 12, 13, 16. Dessa förtydliganden har gjorts av Västerås stad tillsammans med VAFAB miljö.

Förslag till ny förbundsordningen har redovisats för medlemsrådet. Medlemsrådet beslutade efter mindre justeringar att förslaget till ny förbundsordning skickas ut till medlemskommunerna och som senast den 30 mars ska återkomma med synpunkter.

Ärendebeskrivning

15 kap Miljöbalken (MB) har förändrats genom en lagändring som trädde i kraft den 1 augusti 2020. Förändringen innebär att begreppen hushållsavfall och verksamhetsavfall tappat sin juridiska betydelse. Samtidigt har begreppen kommunalt avfall och kommunalt avfallsansvar fått avgörande betydelse. Förbundets ansvarsområde är formulerat utifrån innehållet i 15 kap MB, som det såg ut 2013. Vid den tidpunkten omfattade 15 kap MB endast hushållsavfall och hushållsliknande avfall. Även om innebörden av kommunalt avfall och kommunalt avfallsansvar inte framgår på ett tydligt sätt av den nya lagen, står det klart att innehållet i 15 kapitlet MB utvidgats väsentligt. Förbundsordningen kan, med sin nuvarande lydelse, tolkas som att ett större ansvar överförts till förbundet än vad som utövas i praktiken.

Medlemskommunerna har inte uttryckt någon önskan om att föra över mer ansvar till förbundet. För att förbundsordningen ska motsvara kommunernas avsikter, behöver bestämmelsen om ändamålet uppdateras. En mer utförlig beskrivning av förändringarna i regleringen av Vafabmiljös ansvarsområde anges i motiveringen till föreslagen lydelse av 3 § förbundsordningen. I samband med denna uppdatering, föreslås även en del andra ändringar. Syftet med dessa ändringar är att förbundsordningen bättre ska avspegla ansvarsfördelningen, såsom den praktiseras i realiteten, och skapa bättre förutsättningar för effektiva arbetssätt. Ett tillägg föreslås även gällande extraordinära händelser.

Förändringsförslaget utgör en genomgång av samtliga bestämmelser i förbundsordningen i kronologisk ordning. De bestämmelser som föreslås kvarstå oförändrade anges bara med rubriker och korta sammanfattningar av innehållet. I vissa fall följer även en kortfattad motivering till varför bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad. De bestämmelser som föreslås revideras återges först i sin nuvarande lydelse. Därefter följer den föreslagna lydelsen, och sist anges en motivering till förändringsförslaget. Förändrat textinnehåll i föreslagna lydelse är markerade genom kursiv text.

1 och 2 §§

1 och 2 §§ Föreslås kvarstå oförändrade. Dessa bestämmelser avser namn, säte och medlemskommuner.

3 § Ändamål m.m.

Nuvarande lydelse av § 3 Ändamål m.m.

Förbundets ändamål är att för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt 15 kap Miljöbalken med tillhörande lagstiftning samt omhändertagande av medlemmarnas verksamhetsavfall och avloppsreningsslam, såvitt inte medlemskommun beslutar annat och överenskommelse om detta träffas med Förbundet. Förbundet ska inte besluta om renhållningstaxa eller renhållningsordning. Sådana beslut tas av respektive medlem.

Förbundets verksamhet ska utföras med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Förbundet ska medverka till att skapa en långsiktig hållbar avfallshantering med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål.

Förbundet får tillhandahålla tjänster som har samband med verksamhetsområdet till andra än medlemmarna. Sådan verksamhet ska vila på affärsmässig grund. Verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen.

Förbundet får verka utanför medlemmarnas geografiska områden om det gagnar förbundets verksamhet och därmed dess medlemmar, under förutsättning att agerandet är förenligt med den kommunala kompetensen.

Förbundets verksamhet får utföras i egen regi, av förbundet hel- eller delägt bolag eller, efter upphandling, av andra utförare.

Föreslagen lydelse av 3 § Ändamål m.m.

Förbundets ändamål är att för medlemmarnas räkning ansvara för den, insamling, behandling och återvinning av sådant avfall som faller under kommunalt avfallsansvar enligt 15 kap Miljöbalken. Förbundet ska dock inte ansvara för insamlingen av sådant avfall som uppstår till följd av kommunens skyldigheter enligt gaturenhållningslagen, vattentjänstlagen eller lag om åtgärder mot förorening från fartyg. Förbundet ansvarar heller inte för insamling av medlemskommunernas park och trädgårdsavfall. Förbundet utför den myndighetsutövning som krävs för att fullgöra det ansvar som överlämnats på kommunalförbundet. Förbundet utför även strategisk planeringen av sådan avfallshantering som faller inom förbundets ansvarsområde.

Inget tillsynsansvar är överlämnat till kommunalförbundet.

Förbundet ansvarar även för mottagning och behandling av avloppsrenings slammet från samtliga medlemskommuner utom Västerås kommun, Heby kommun och Surahammars kommun.

Den verksamhet som avser avfall som omfattas av kommunalt avfallsansvar ska utföras med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Förbundet ska medverka till att skapa en långsiktig hållbar avfallshantering med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål.

Förbundet får tillhandahålla tjänster som har samband med verksamhetsområdet till andra än medlemmarna. Sådan verksamhet ska vila på affärsmässig grund. Verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen.

Förbundet får verka utanför medlemmarnas geografiska områden om det gagnar förbundets verksamhet och därmed dess medlemmar, under förutsättning att agerandet är förenligt med den kommunala kompetensen och sker på affärsmässig grund. Detta gäller dock inte vid s.k. Hamburgsamverkan.

Förbundets verksamhet får utföras i egen regi, av förbundet hel- eller delägt bolag eller, efter upphandling, av andra utförare.

Motivering

Det avfall som uppstår genom gaturenhållning omfattas numera av både Gaturenhållningslagen och 15 kap MB. Av den föreslagna lydelsen tydliggörs att medlemskommunerna inte lämnat över ansvaret för exempelvis skräpplockning och tömning av papperskorgar i allmänna parker. Huruvida behandlingen och återvinningen av detta avfall överlämnats, har avsiktligt formulerats utan precision.

Enligt nuvarande lydelse ansvarar Vafabmiljö för mottagandet av kommunernas verksamhetsavfall, men kommunerna har en möjlighet att från fall till fall undanta avfallet från Vafabmiljös ansvarsområde. Möjligheten att undanta det s.k. verksamhetsavfall från Vafabmiljös ansvarsområde har nyttjats frekvent, men endast i undantagsfall dokumenterats på det sätt som anges i nuvarande bestämmelse i 3 § förbundsordningen. Begreppet verksamhetsavfall innebar (enligt tidigare lagstiftning) allt avfall som inte var hushållsavfall. Enligt nuvarande 15 kap MB finns varken hushållsavfall eller verksamhetsavfall. En del av det avfall som tidigare räknades som verksamhetsavfall omfattas nu av det kommunala ansvaret, och en del gör det inte.

Avfall från skolor, äldreboenden och liknande verksamheter har tidigare benämnts som kommunernas verksamhetsavfall, men är numera att betrakta som kommunalt avfall. Ansvaret för detta avfall är, med den föreslagna lydelsen överlämnat till Vafabmiljö, vilket inte utgör någon praktisk förändring.

Park och trädgårdsavfall är numera att betrakta som kommunalt avfall enligt 15 kap MB, men ansvaret för insamlingen är enligt den föreslagna lydelsen undantaget från vad som överlämnats till Vafabmiljö. Anledningen är att detta bättre motsvarar den funktion Vafabmiljö haft i prealiteten.

Medlemskommunernas byggavfall, jordar, sopsand m.m. har tidigare benämnts som kommunalt verksamhetsavfall, men är numera att betrakta som avfall utanför det kommunala avfallsansvaret enligt 15 kap MB. Respektive kommunen ansvarar dock för avfallet, men inte enligt 15 kap MB. Enligt den föreslagna lydelsen av 3 § överlämnas inte ansvaret för kommunernas byggavfall, jordar sopsand m.m. till Vafabmiljö. I de fall Vafabmiljö omhändertar sådant avfall från kommunerna blir det i egenskap av leverantör, vilket bättre motsvarar den funktion Vafabmiljö haft i realiteten.

Möjligheten att undanta sådant som tidigare benämnts som kommunalt verksamhetsavfall finns inte med i den föreslagna lydelsen. Anledningen är att förfarandet med dokumenterade beslut och avtal endast tillämpats i undantagsfall. Det är dessutom oklart om denna möjlighet, att från fall till fall bestämma om ansvaret är överlämnat, verkligen räknas som en överlämning med konkurrensrättslig verkan. Om medlemskommunerna skulle bestämma sig för att göra en verklig överlämning av ansvaret, kan förbundsordningen uppdateras på nytt.

Ansvaret för kommunernas avloppsreningsslam är enligt nuvarande lydelse överfört till förbundet, men med möjlighet att undanta från fall till fall. Enligt den föreslagna lydelsen överförs ansvaret för avloppsreningsslammet från de kommuner vars avloppsreningsslam idag hanteras av Vafabmiljö. Möjligheten att från tid till annan ändra ansvaret tas bort. Såsom påpekats i stycket ovan är det tveksamt om denna möjlighet verkligen räknas som en överlämning med konkurrensrättslig verkan. Om de aktuella medlemskommunerna skulle bestämma sig för att göra en överlämning av ansvaret, kan förbundsordningen uppdateras på nytt.

VafabMiljö kan inte tillämpa affärsmässig grund på sina samverkansavtal (Hamburgundantag). Om det står i förbundsordningen att affärsmässig grund alltid ska tillämpas, äventyras bl.a. det samverkansavtal som gäller mellan Mälarenergi AB och VafabMiljö kommunalförbund. Detta samverkansavtal har varit mycket fördelaktigt för kommunmedborgarna. VafabMiljö vill gärna hålla möjligheten öppen för samverkan även med andra allmännyttiga organisationer.

4 § Organisation

Bestämmelserna i 4 § föreslås förbli oförändrade. Denna bestämmelse avser direktionens funktion.

5 § Direktionen

Nuvarande lydelse av 5 § Direktionen

Direktionen ska bestå av tolv ledamöter med var sin ersättare, en ledamot och en ersättare från varje medlem.

Ledamöter och ersättare i direktionen väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det att val till kommunfullmäktige ägt rum i hela landet. När val av ledamöter och ersättare sker första gången ska valet avse tiden från valets förrättande till och med den 31 december 2014.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och två vice ordförande. Ordförandeposten ska innehas av Västerås kommun.

För direktionen gäller reglemente enligt bilaga 1 till förbundsordningen

Föreslagen lydelse av 5 § Direktionen

Direktionen ska bestå av tolv ledamöter med var sin ersättare, en ledamot och en ersättare från varje medlem.

Ledamöter och ersättare i direktionen väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det att val till kommunfullmäktige ägt rum i hela landet.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och två vice ordförande. Ordförandeposten ska innehas av Västerås kommun.

Arvode till Direktionens ledamöter och ersättare, fastställt i enligt Västerås kommun gällande Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Västerås kommun

För direktionen gäller reglemente bilaga 1 till förbundsordningen.

§ 6 Revisorer

Nuvarande lydelse av § 6 Revisorer

Förbundet ska ha tre revisorer. Revisorererna väljs för samma mandatperiod som ledamöter och ersättare i direktionen. Två revisorer väljs av Västmanlands Kommuner och Landsting, VKL, och en revisor väljs av Enköpings och Heby kommuner ömsom för en mandatperiod. När val av revisorer sker första gången ska valet ske av VKL samt av Heby kommun och valet ska avse tiden från valets förrättande till den 31 december 2014.

Till stöd för revisionsarbetet ska revisorererna ha sakkunnigt biträde. Biträdet kan avropas från det avtal avseende sakkunniga biträden som upphandlas av Västerås kommuns revisorer.

Föreslagen lydelse av § 6 Revisorer

Förbundet ska ha *två* revisorer. Revisorererna väljs för samma mandatperiod som ledamöter och ersättare i direktionen. *Revisorererna väljs av medlemskommunerna. Västerås kommun ansvarar för samordningen av förfarandet.*

Till stöd för revisionsarbetet ska revisorererna ha sakkunnigt biträde.

7, 8, 9, 10 och 11 §§

Bestämmelserna i 7, 8, 9, 10 och 11 §§ föreslås förbli oförändrade. Bestämmelserna avser utseende av förbundsdirektör, initiativrätt, närvaro, insyn och kungörelser.

§ 12 Kostnadstäckning

Nuvarande lydelse av § 12 Kostnadstäckning

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i första hand täckas av de taxor och avgifter för insamling och behandling av avfall som respektive medlems kommunfullmäktige fastställer (renhållningstaxor) samt förbundet fastställer (mottagningstaxor och andra avgifter för tjänster).

Medlemmarna har enligt lag ekonomiskt ansvar för förbundets förbindelser. Förbundet ska dock genom överenskommelse med medlemmarna söka balans i förbundets ekonomi.

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i den mån de inte täcks på annat sätt erläggas av medlemmarna.

Medlemmarnas verksamhet inom förbundet ska redovisningsmässigt vara skilda resultatenheter och samtliga kostnader och intäkter som härrör till en medlem ska bäras av den. Normalt balanseras årets resultat hos resultatenheterna över i ny räkning. (ta bort)

Över- och underskott i renhållningsverksamheten för respektive medlemskommun ska hos Förbundet föras med i ny räkning i form av resultatutjämningsfond och/eller investeringsfond för respektive medlemskommun. Räntan ska grundas på den genomsnittliga räntesatsen på Förbundets bankkonto eller på annat sätt som Förbundet bedömer vara mer rättvist. Eventuella kundförluster som uppkommit på fordringar utställda före verksamhetsövergången ska bäras av Förbundet och föras över i ny räkning inom respektive resultatenhet.

Det åligger förbundet att fördela kostnaderna på respektive medlem utifrån god redovisningssed. Gemensamma kostnader, så kallade overheadkostnader som inte specifikt kan läggas på enskild medlem ska, om inte förbundet finner annan mer rättvisande fördelningsgrund, fördelas efter den procentuella andelen kommuninvånare per medlemskommun den 1 november året före verksamhetsåret.

Förbundet ska, om förbundsdirektionen inte beslutar annat, vara anslutet till Västerås kommuns koncernkonto samt i övrigt följa vid var tid gällande Finanspolicy och Finansriktlinjer för Västerås kommun.

Föreslagen lydelse av § 12 Kostnadstäckning och Övriga tjänster

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i första hand täckas av de taxor och avgifter för insamling och behandling av avfall som respektive medlems kommunfullmäktige fastställer (renhållningstaxor). Förbundet fastställer *på affärsmässig grund* ersättningar för övriga tjänster. *Detta gäller dock inte vid s.k. Hamburgsamverkan.*

Övriga tjänster som utförs av förbundet ska bidra till ekonomiskt tillskott för förbundet, samt tydligt särredovisas från den taxefinansierade delen av uppdraget.

Medlemmarna har enligt lag ekonomiskt ansvar för förbundets förbindelser. Förbundet ska dock genom överenskommelse med medlemmarna söka balans i förbundets ekonomi.

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska i den mån de inte täcks på annat sätt erläggas av medlemmarna.

Över- och underskott i renhållningsverksamheten ska hos Förbundet föras med i ny räkning i form av resultatutjämningsfond. Respektive medlem har en andel i resultatutjämningsfonden som motsvarar invånarantalet enligt § 14.

Förbundet ska, om förbundsdirektionen inte beslutar annat, vara anslutet till Västerås kommuns koncernkonto. Genom denna anslutning efterlevs aktuell Finanspolicy och aktuella Finansriktlinjer för Västerås kommun.

VAFAB Motivering

Medlemmarnas verksamhet inom förbundet har inte hållits isär som skilda resultatenheter sedan de gemensamma taxorna infördes. Det finns alltså inte längre några urskiljbara över- och underskott i renhållningsverksamheten för respektive medlemskommun. Uppdateringen syftar till att låta förbundsordningen följa med i en förändring som redan realiserats. Resultatutjämningsfonden är numera gemensam, och varje medlem har andel i denna.

De resultatutjämningsfonder som medlemskommunerna förde med sig in i förbundet kommer att vara slut vid utgången av 2023.

VafabMiljö kan inte tillämpa affärsmässig grund på sina samverkansavtal (Hamburgundantag). Om det står i förbundsordningen att affärsmässig grund alltid ska tillämpas, äventyras bl.a. det samverkansavtal som gäller mellan Mälarenergi AB och VafabMiljö kommunalförbund. Detta samverkansavtal har varit mycket fördelaktigt för kommunmedborgarna. VafabMiljö vill gärna hålla möjligheten öppen för samverkan även med andra allmännyttiga organisationer.

§ 13 Finansiering av förbundets verksamhet

Nuvarande lydelse av § 13 Finansiering av förbundets verksamhet

Förbundet har rätt att disponera en kontokredit enligt överenskommelse med Västerås kommun. Kontokrediten är avsedd att täcka både kort- och långfristigt finansieringsbehov.

För kontokrediten i Västerås kommun ska övriga medlemskommuner gå i borgen i förhållande till sin aktuella andel i förbundet.

För det fall direktionen bedömer att det är fördelaktigt för verksamheten att kommunal borgen tecknas för en upplåning eller på grund av andra förpliktelser t ex som en följd av beslut enligt Miljöbalken, ska denna fördelas i förhållande till varje medlemskommuns aktuella andel i förbundet. Förbundet ska i varje enskilt ärende om borgen tillskriva Kommunerna och redovisa motiv och förutsättningar för investeringar där kommunal borgen bör lämnas.

Beslut om sådan borgen får ske endast om följande två villkor är uppfyllda:

Förslaget ska biträdas av majoriteten av medlemskommunerna.

Förslaget ska biträdas av medlemskommuner med minst två tredjedelar av andelarna i förbundets tillgångar och skulder.

Föreslagen lydelse av § 13 Finansiering av förbundets verksamhet

Förbundet har rätt att disponera en kontokredit enligt överenskommelse med Västerås kommun. Kontokrediten är avsedd att täcka både kort- och långfristigt finansieringsbehov.

För kontokrediten i Västerås kommun ska övriga medlemskommuner gå i borgen i förhållande till sin aktuella andel i förbundet *enligt § 14*.

Förbundet ska i god tid (minst 12 månader) inför beslutsförslag om utökad borgen tillskriva medlemskommunerna, och redovisa motiv och förutsättningar för investeringar där kommunal borgen bör lämnas.

§ 14 Andel i tillgångar och skulder

Bestämmelsen föreslås förbli oförändrad. Bestämmelsen avser fördelning av skulder och tillgångar medlemskommunerna emellan. Förbundet bör så långt som är möjligt förhålla sig neutrala när det gäller medlemskommunernas förpliktelser gentemot varandra. Det är därför inte lämpligt att förbundet initierar någon uppdatering av bestämmelsen i § 14.

§ 15 Värdering av miljöskuld

Bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad. Det är visserligen ett stort administrativt arbete att värdera miljöskulden, men i praktiken har denna möjlighet inte missbrukats av medlemskommunerna.

§ 16 Budget och ekonomisk styrning

Nuvarande lydelse av § 16 Budget och ekonomisk styrning

Förbundsdirektionen ska årligen före maj månads utgång upprätta förslag till budget med investerings- och finansieringsplan för den egna verksamheten för den kommande treårsperioden samt tillse att motsvarande förslag upprättas i hel- eller majoritetsägda företag.

Direktionen ska samråda med medlemmarna om förslaget till budget senast den 31 mars och senast den 1 juli skriftligen meddela ett preliminärt förslag till taxor till medlemmarna.

Senast vid utgången av november månad ska direktionen fastställa förbundets budget för nästa verksamhetsår jämte taxor och avgifter för tillhandahållna tjänster och varor.

Innan förbundet fattar beslut om avtal av större vikt eller om större investeringar ska samråd ske med medlemmarna.

Förbundet ska upprätta delårsrapport med årsprognos per den 31 april samt den 31 augusti.

Förbundets bokslut ska lämnas till medlemmarna senast den 24 januari. Årsredovisning ska lämnas till medlemmarna senast den 15 mars.

Föreslagen lydelse av § 16 Budget och ekonomisk styrning

Förbundsdirektionen ska årligen före november månads utgång upprätta förslag till verksamhetsplan, investeringsplan och budget för det kommande verksamhetsåret och med en plan för de efterföljande två åren samt en tioårsprognos. Tioårsprognosen upprättas enligt anvisning från Västerås stad. Av investeringarna ska det framgå vilka som kategoriseras som affärsmässiga, och för dessa ska också den ekonomiska lönsamheten kunna påvisas.

Direktionen ska senast 1 maj lämna förslag på nya taxor till medlemskommunerna, för det fall nya taxor behövs.

Förbundet ska upprätta en förenklad delårsrapport med helårsprognos per den sista april och ett delårsbokslut med helårsprognos per den sista augusti samt en årsredovisning per den sista december. Vi större budgetavvikelser ska direktionen utan dröjsmål informera sina medlemskommuner.

Förbundets delårsbokslut och årsredovisning ska överlämnas till medlemskommunerna enligt en av Västerås kommuns fastställd tidplan.

§ 16 Arkivvård

Nuvarande lydelse av § 16 Arkivvård

Arkivvård Västerås kommuns arkivreglemente ska gälla för förbundet.

Föreslagen lydelse av bestämmelsen § 17 Arkivvård

Direktionen är arkivmyndighet för kommunalförbundet med helägt bolag och beslutar om regler för arkivvård. Regler för arkivvård beslutas av kommunfullmäktige i medlemskommunerna.

Motivering VAFAB

Vafabmiljö har idag egna bestämmelser för arkivvård. Numreringen föreslås korrigeras till § 17. Sannolikt är rör det sig om ett misstag eftersom två bestämmelser fått samma nummer.

§ 17 Ersättningar

Bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad med undantag av numreringen justeras till § 18. Det saknas anledning för förbundet att initiera några förändringsförslag när det gäller ersättning till förtroendevalda och revisorer.

§ 19 Vid extraordinära händelser såsom krig eller allvarlig kris (föreslaget tillägg)

Krisledningsnämnden för Västerås kommun kan i händelse av extraordinära händelser och vid höjd beredskap fatta beslut om att överta hela eller delar av Vafabmiljös verksamhetsområden, i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

VAFAB Motivering

För närvarande saknar förbundsordningen bestämmelse om krisledning vid extraordinära händelser. Vid händelse av extraordinär händelse kommer samtliga kommuner att inrätta krisledningsnämnder. Om Vafabmiljö ska ledas av 12 olika krisledningsnämnder förfelas hela syftet med krisledningsnämnden, vilket är att möjliggöra snabba beslut.

§ 18 Uppsägning och utträde

Bestämmelsen föreslås kvarstå oförändrad med undantag av uppdatering av numreringen. Det finns skäl att modifiera bestämmelsen för att minska de negativa effekterna för kvarvarande kommuner, vid ett utträde. En förändring av denna bestämmelse skulle dock kräva ett omfattande förankringsarbete. Det är oklart om förankringsarbetet skulle leda till ett bättre resultat. Klart är dock att förankringsarbetet kommer att ta mycket tid i anspråk, och försena de uppdateringar som skulle kunna göras utan något omfattande förankringsarbete.

19, 20 och 21 §§

Dessa bestämmelser föreslås kvarstå oförändrade med undantag av uppdaterade numreringar och datering av beslutad förbundsordning. Bestämmelserna avser likvidation, tvister och former för ändringar i förbundsordningen. Det saknas anledning för förbundet att initiera några förändringar av dessa bestämmelser.

Från: "Peter Book" <peter.book@politiker.enkoping.se>
Skickat: Tue, 28 Feb 2023 10:37:04 +0100
Till: "W3D3 ks diarie" <ks.dia@enkoping.se>
Ämne: VB: Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö
Bilagor: Förslag på uppdaterad förbundsordning 2023-02-24.docx

---

Från: Dahlström, Lina2 <lina2.dahlstrom@vasteras.se>

Skickat: den 28 februari 2023 09:32

Till: amanda.lindblad@sala.se; catarina.pettersson@hallstahammar.se; Per.Agren@koping.se; jonna.lindman@arboga.se; asa-marta.sjostrom@fagersta.se; johanna.odo@norberg.se; mikael.peterson@kungsor.se; johanna.olofsson@surahammar.se; ewa.olssonbergstedt@pol.skinnskatteberg.se; marie.wilen@heby.se; Peter Book <peter.book@politiker.enkoping.se>

Kopia: Jansson, Staffan <Staffan.Jansson@vasteras.se>; Öhrling, Helene <helene.ohrling@vasteras.se>; fredrik.cederblom@surahammar.se; anders.neuman@arboga.se; claes-urban.bostrom@kungsor.se; christian.foster@norberg.se; Asa.Oberg.Thorstenson@hallstahammar.se; Sara Schelin <Sara.Schelin@koping.se>; Karolina Berglund <karolina.berglund@fagersta.se>; daniel.holmvin@sala.se; annelie.johansson@skinnskatteberg.se; emma.burstedt@heby.se; Daniel Jansson-Hammargren <daniel.jansson-hammargren@enkoping.se>

Ämne: Förslag ny förbundsordning Vafabmiljö

Hej,

Bifogat finner ni förslag på uppdaterad förbundsordning för Vafabmiljö kommunalförbund.

Förslag till ny förbundsordningen har redovisats för medlemsrådet och de beslutade efter mindre justeringar att förslaget till ny förbundsordning skickas ut till medlemskommunerna. Återkom **senast den 30 mars** med eventuella synpunkter.

Med vänlig hälsning

Staffan Jansson (S)

Kommunstyrelsens ordförande Västerås samt ordförande medlemsrådet VafabMiljö

Genom

Med vänlig hälsning

Lina Dahlström

Stadssekreterare

Stadsledningskontoret

Västerås stad

Telefon direkt: 021-39 30 31

lina2.dahlstrom@vasteras.se

www.vasteras.se